

Fredningskommiteen Lillebælt
Formand Bjørn Bennike
Lillegade 2
5592 Ejby
23.2.2011

Da Naturstyrelsen ikke har lavet noget fagligt materiale om konsekvenserne af L 128 – forslag om en ændret Planlov – tvinges vi andre til at lave arbejdet.

Den nedenstående analyse er sendt til Folketingets Miljø og Planlægningsudvalg, til Naturstyrelsen og til Miljøminister Karen Ellemann.

Det er mærkeligt at fagligt materiale først nu er fremme så sent i Folketingets behandling af lovforslaget?

.....

Diskret turisme eller primitivt nybyggeri?

Det reelle formål med en ændret planlov – forslaget L128 - er at svække statens og offentlighedens indflydelse på den lokale planlægning.

I stedet for den demokratiske debat og et helhedssyn på planlægningen, hvor man søger at finde en balance mellem forskellige synspunkter, forsøger man at skabe en mere korrumpet og lukket beslutningsvej, hvor projekter og nybyggeri ikke skal igennem en offentlig debat.

Planloven kræver i dag et lokalt demokrati i planlægningen. Hvert fjerde år skal kommuneplanerne nemlig revideres. Og her er al mulig plads for debat om nye projekter ved kysterne. Her fremlægges forslag til udstykning og udvælgelse af hvilke landsbyer, der skal vokse.

Kommuneplanerne går igennem en bunden faglig procedure. Der sker en høring af alle forslag. Og der foregår en lokal debat i medierne.

Alle kommuner skal igennem denne procedure. Og her mødes alle synspunkter.

Men tilhængerne af L 128 vil ikke respektere det lokale demokrati. De ønsker byvækst ved over tre tusind bebyggelser og landsbyer i 45% af Danmark uden at overveje om det svækker eller styrker den lokale udvikling.

De tænker ikke på de samlede konsekvenser for naturen og de landskabelige værdier. Hvis f.eks. der opstår en spredt byvækst omkring Svanninge Bakker nord for Fåborg eller en kæde af byer langs den jyske vestkyst.

Måske er det i orden for nogle mennesker at omdanne det meste af den jyske vestkyst til et langt byområde. Den udvikling er allerede i fuld gang.

Men er det i det mindste ikke rimeligt, at det sker indenfor rammerne af en demokratisk planlægning? Gennem udformning af kommuneplanerne?

En voldsom og spontan byvækst ved kysterne kan skade den lokale udvikling. Måske har vi mere brug for en diskret turisme end for en der er voldsom og primitiv?

I store nationalparker i England og Holland har man hundreder tusinder af gæster i omdannede ældre bygninger. Man har med omhu bevaret de kulturhistoriske bebyggelser og indrettet nye funktioner. F.eks. i tomme landbrugsbygninger.

Her ligger mere gennemarbejdede ideer om udvikling, end dem der findes i det primitive forslag L 128. Men tilhængerne af L 128 ønsker ikke en seriøs debat. Og de regner ikke med argumenter.

I stedet for at slippe en blind udvikling løs burde vi vise mere respekt for den nuværende demokratiske planlægning. Vi kan forbedre dialogen i mellem byråd, forvaltninger, offentlighed og de statslige miljøcentre.

Interview med 16 kommuner viser, der er mange meninger. Nogle kommuner erkender, at borgerne ønsker åbne og beskyttede kyster. De fynske kommuner er ret afvisende overfor lovforslaget. Nogle kommuner mener det er vigtigt, staten beskytter kystnærhedszonen.

Andre kommuner nævner konkrete problemer fra dialogen med de statslige miljøcentre. Men en stor undersøgelse viser, at næsten 80% af kommunerne nu er tilfredse med dialogen med de statslige centre.

Naturligvis skal man lytte til kommunernes kritik. Men man bør lytte til alle sider. For at nå et harmonisk resultat.

Blot at sprede byvæksten tilfældigt langs kysterne og i de smukkeste landskaber skaber næppe flere arbejdspladser i de 45% af Danmark, man nu kalder udkant.

De store bykoncentrationer i Hovedstadsområdet og ved den jyske østkyst vil fortsætte med at tiltrække befolkning. Det nye bybælte mellem Randers og Kolding vil fortsætte med at udvikle sig imod en samlende millionby. Her har man snarere brug for at sikre de grønne områder i mellem de nuværende bycentre. Som Landsplanredegørelsen fra 2006 foreslog.

De 45% af Danmark man nu kalder udkant, har snarere brug for at styrke deres stagnerende byer, end for en yderligere spredning af befolkningen til kysterne og mange spredte bebyggelser og landsbyer. Hvad bliver den økonomiske konsekvens for byerne, hvis de splittes og velhaverne flytter ud til kysterne?

De byplanmæssige sider af L 128 er egentlig ikke vurderet. Hvis man spreder befolkningen til kysterne og mange bebyggelser og landsbyer – hvis målet altså nås? – hvad sker der så med de eksisterende bycentre?

Mange af disse bycentre er i forvejen stagnerende med et svækket erhvervsliv og må se lukning af vigtige uddannelsesinstitutioner?

Man kan hævde, at det fremlagte lovforslag L 128 måske ligefrem kan komme til at skade den såkaldte udkant. Vi kender ikke svaret. Men det er mærkeligt man ikke har debatten før man vil vedtage lovforslaget.

Som et eksempel på den manglende debat vil jeg nævne, at Morsø Kommune af geografiske grunde ønsker adgang til flere udstykninger ved øens kyst. Men samtidig skriver man i Morsø Kommunes aktuelle kommuneplan om målsætningen for landsbyer og landdistrikter:

”Med kommuneplanen lægges der op til et begrænset nybyggeri af boliger i landsbyerne og landdistriktet, idet kommunalbestyrelsen først og fremmest ønsker, at overflødiggjorte stuehuse og tomme boliger istandsættes og udnyttes. Der kan dog i særlige tilfælde, hvor forholdene taler for det, gives tilladelse til mindre ”huludfyldninger” i respekt for den enkelte landsbys særlige karakter”.

Man håber altså et begrænset nybyggeri kan medvirke til en vedligeholdelse og istandsættelse af ældre bygninger, så landsbyerne kan bevare en vis kvalitet. Noget vi også ser på Fyn, hvor mange ældre huse i kystområderne bliver holdt i en rimelig stand. Fordi der ikke er plads til større nybyggeri.

Kommunen nævner dog desuden, at den har mange frie grunde øen rundt. Og det samme har private ejendomsmæglere nævner man i kommuneplanen. Generelt føler byrådet dog, som adskillige andre byråd, at begrænsningerne i kystnærhedszonen er snærende.

Men flere kommuner nævner, at de efter de har overtaget et større ansvar for landskaberne i deres helhed, sætter pris på, at det er staten, der sætter de foreløbige grænser ved kysterne. Grænser, der kan ændres. I det kystnærhedszonen jo ikke er en forbudszone, men en planlægningszone.

Miljøministeren vil nu ændre planloven. Men stort set har der ikke været nogen offentlig debat om lovforslaget. Og Naturstyrelsen har ikke fremlagt noget materiale, der kan bruges til en debat. Nu vil kritikerne i Folketinget meget sent afholde en eksperthøring.

Miljøministeren burde for længe siden have fremlagt noget fagligt materiale. I betragtning af forslagetets konsekvenser har Miljøminister Karen Ellemanns fremlæggelse været helt utilstrækkelig.

Vi kan få omfattende byvækst ved de danske kyster. Naturstyrelsen svigter ved at fremlægge et forslag om at åbne en ladeport til nybyggeri ved kysterne.

Med venlig hilsen

Bjørn Bennike